

Aile

Kevser BAKI

AİLEDE BABA

“Çocuğun zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimi, gelecekteki yaşamı, iş ve özel hayatı, kuracağı aile yapısı, başarılı olması ya da olmaması, kişisel ilişkileri ailesinde yaşadığı ortama, anne-baba-çocuk ilişkisine bağlıdır.”

Aile; toplumun çekirdeğini oluşturan birimdir. Yaratılışı gereği sosyal bir varlık olan insan için toplumsal hayat ne kadar önemli ve gerekli ise bir toplum için de o toplumun çekirdeğini oluşturan aile kurumu o kadar önemlidir. Aile bu niteliğiyle toplumlarda kültürel ve insanî değerlerin ve tarihî sürekliliğin koruyucusu ve aktarıcısı olan evrensel bir kurumdur. Aynı zamanda kişinin toplum değerleriyle ilk karşılaşması ailede olur. Kişi ilk olarak bulunduğu ailede sosyalleşmeye başlar. Aile, kan veya akrabalık bağıyla birbirine bağlı olan, aralarında belirlenmiş hak ve ödevler olan bireylerin oluşturduğu bir kurumdur.

Baba Otoritesinin Olmadığı Yerde Sorunlar Vardır

Etkin bir baba rolü çocukların her türlü gelişimlerine olumlu etkilemektedir. Babanın çocuğu ile ilişki kurma biçimi çocuğun kişiliğini etkiler. Örneğin aşırı otoriter tavır ve ilgisizlik çocukların sürekli utanç içinde olma ve çekingenlik gibi kişilik özellikleri geliştirebilmelerine neden olabilmekte-

dir. İlgili ve sevgi dolu bir tavır ise çocukların sosyal uyum yeteneklerinin artmasına, liderlik özellikleri geliştirebilmelerine etki etmektedir. Babanın sağlıklı bir otorite sağlayamadığı, disiplinsiz ve aşırı hoşgörülü bir tutumda olması ise çocukların bazı uyum ve davranış bozuklukları yaşama ihtimalini artırmaktadır.

Babanın çocuk üzerindeki en önemli rollerinden biri de çocuğun psiko-seksüel gelişimi üzerindeki etkileridir. Kız ve erkek çocukların doğuştan getirdikleri kendi cinsiyet rollerine ait özellikleri ancak sağlıklı modellerin izlenmesi ve taklit edilmesi yoluyla gelişebilmektedir. Babanın aile içindeki tavrı, fonksiyonu, çocuğuyla kurduğu yakın, açık ve güvenli bir ilişki, özellikle erkek çocuğun baba ile özdeşleşmesini kolaylaştırmakta ve kendi cinsiyet rolünü geliştirmesine yardımcı olmaktadır. Erkek çocuklar taklit edebilecekleri ya da yakın ilişki kurarak özdeşleşebilecekleri iyi bir model bulamadıklarında kendi cinsel kimlik gelişimleri bu durumdan olumsuz etkilenebilmektedir. Aynı şekilde kız çocuklar için de babanın rolü, karşı cins anlaması, kendine güven geli-

tirebilmesi açısından önem taşımaktadır.

Ailede; eşitlik, adalet ve özgürlük düşüncesinin ve pratiğinin gelişmesi, aile bireylerinin sistemli, üretken, çalışkan ve kendine güvenen, sorumluluk sahibi bilinçli vatandaşlar olarak yetişmesi, topluma ve olaylara duyarlı, katılımcı, dayanışmacı, paylaşımcı bireylerin yetişmesine önem verilmelidir. Yeni nesillere kültürel kimliği, dinî ve ahlâkî değerleri kazandırılmalı; tarihsel ve toplumsal bilinç aktarılmalı; sevgi, saygı ve hoşgörü esasına dayanan tutum ve değerleri yerleştirilmelidir.

Çocuğun zihinsel, fiziksel ve sosyal gelişimi, gelecekteki yaşamı, iş ve özel hayatı, kuracağı aile yapısı, başarılı olması ya da olmaması, kişisel ilişkileri ailesinde yaşadığı ortama, anne-baba-çocuk ilişkisine bağlıdır. Bu sonuç olumlu olabildiği gibi olumsuz da olabilir. Bir ailede babanın yokluğu önemli bir taşın eksikliğidir. Annenin sorumlulukları arttığı gibi çocuğun ihtiyacı olan noktalar da da yardımcı olamaz. Babanın varlığı aile bireylerine güven verir, çoğu zaman da biraz çekinmeyle karışık saygı görür.

Babayla çocuk arasındaki sağlıklı iletişimde esas nokta; saygı, ilgi, dinleme ve anlamadır. Baba, çocuklarıyla iyi bir iletişim kurmalıdır. Ailede babanın rolü çocukların disiplin ve otorite anlayışında belirleyici bir rol oynar. Hiçbir anne, bir babanın ve hiçbir baba bir annenin rolünü taşıyabilecek güçte değildir. Gün boyu çocuğuyla bir arada olan anne bazen çocuğuna söz geçirmekte zorlanır. Baba otoritesini devreye sokmak onu rahatlatır. Çocuğunu akşam eve geldiğinde babasına şikâyet etmekle korkutur. Hiçbir çocuk dünyaya problemlili gelmez. Problemli bir çocuk varsa hatayı kendimizde aramalıyız. Kendimizi anne ve baba olarak biraz sorgulamalıyız.

Bir baba, evladının hayatında nasıl bir model oluştur-

duğunu düşünmeli. Yalnızca korkulan, hep kural koyan, eve geldiğinde yaptıklarından dolayı çocuklarını hesaba çeken bir baba olmamalı. Kapıda yolu gözlenen, eşinin ve çocuklarının sıkıntılarını paylaşan, aile bireylerinin sorularına rahatça cevap veren, onlara desteğini-yardımlarını esirgemeyen, kurallarında tutarlı olan, ilgi ve sevgisini esirgemeyen bir baba olmalı.

İnsan, önce kendisini yaratan Allah'a ibadet etmek, sonra da anne ve babasına itaat etmekle yükümlüdür. Allahu Teâlâ, insanların işledikleri günahlardan, dilediklerinin cezasını ahirete erteleyeceğini, yalnız anne ve babaya yapılan saygısızlığın cezasını ölmeden önce de dünyada sahibine vereceğini, Peygamberimiz (s.a.v)'e bildirmişlerdir.

Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuşlardır: *“Üç duâ var, bunların kabul olunacağında şüphe yoktur; mazlumun - haksızlığa uğramış olanın- duası, misafirin duası, anne ve babanın çocuklarına olan duaları ”* (Tirmizî, Birr 7)

Hareketlerinde ve kararlarında tutarlı iyi bir baba modeli çocuğun okul başarısında, zekâ gelişiminde, disiplin anlayışının yerleşmesinde, özgüven oluşumunda, cinsel kimliğinin oturmasında, sosyalleşmesinde, insanlarla iletişimde, liderlik yapısının gelişiminde, arkadaş ilişkilerinde uyumlu olmasında, toplumu, ailesini ve milleti ilgilendiren konulara duyarlı olmasında, gelenek ve göreneklerine sahip çıkması gibi sayısız önem taşıyan konularda olumlu özellikleri kazanmasını sağlar.